

Leer-Kracht: Onderzoekende School

*Bachelorproef in de Educatieve Bachelor Kleuteronderwijs
2023-2024*

Onderzoekende School?!

Onderzoekende School is het bachelorproefconcept voor laatstejaarsstudenten van de educatieve bacheloropleiding kleuteronderwijs. Onderzoekende School past binnen de SMART-samenwerking die we met jullie school uitbouwen.

De student voert in co-creatie met jullie als SMART-school een ontwerponderzoek uit. Het startpunt is een thema dat leeft op school, waarvoor er draagvlak en interesse is en waarin jullie als school willen groeien. Er ontbreekt iets, jullie willen iets nieuws uitproberen of bestaande praktijken kunnen worden verbeterd.

Onderzoekende School heeft vier belangrijke uitgangspunten waardoor we een meerwaarde creëren voor de student, de SMART-school en de hogeschool:

1. Samen onderzoekende praktijk in kleuteronderwijs vorm geven rond een reële praktijkvraag
2. Uniek samenspel tussen SMART-school, student en hogeschool
3. Samen een lerende organisatie vormgeven
4. Samen onderwijsinnovatie realiseren

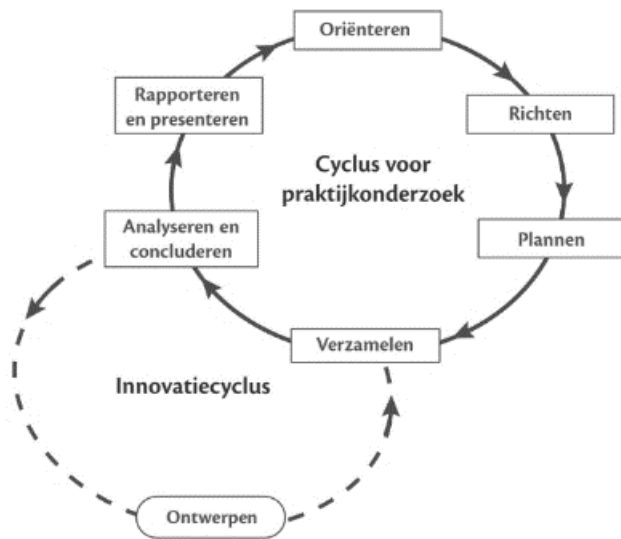
Cyclus voor ontwerponderzoek

Het startpunt voor het ontwerponderzoek is één van zes mogelijke onderzoeksthema's (zie document 'Voorstelling thema's Onderzoekende School 23-24'). Binnen dit onderzoeksthema verkennen jullie samen met de student de beginsituatie van de school (wensen, interesses, vragen, huidige praktijken, ...) (*oriënteren*), om vervolgens op zoek te gaan in literatuur naar wat er al geweten is over het onderzoekstopic. Hieruit volgt de probleemstelling van het onderzoek. Op basis daarvan kiezen jullie een specifiek onderzoeksdoel en ontwerpvrage. Waar zal het onderzoek precies over gaan en wat moet het opleveren? Welke praktijken willen jullie versterken of bijstellen? (*richten*)

Ontwerponderzoek is een vorm van praktijkonderzoek waarbij studenten op een systematische wijze een oplossing voor een praktijkprobleem creëren.

---

van der Donk & van Lanen (2020)

Eens het onderzoeksdoel is bepaald, wordt er niet meteen een oplossing of ontwerp bedacht. De werkwijze is om eerst diepgaandere informatie te verzamelen over huidige praktijken op school en om inspiratie te zoeken over mogelijke oplossingen. Deze antwoorden helpen om te kunnen beargumenteren aan welke criteria het ontwerp moet voldoen (*plannen, verzamelen, analyseren en concluderen*) en om dit ontwerp vervolgens doordacht uit te werken (*ontwerpen*). Ontwerponderzoek helpt dus om je eerst grondig te verdiepen in een praktijkprobleem en in mogelijke oplossingen, om op basis daarvan een ontwerp te maken. Vervolgens wordt het ontwerp doelgericht getest (*verzamelen, analyseren en concluderen*). De resultaten van het onderzoek worden vastgelegd in een bachelorproef (*rapporteren en presenteren*).

Planning doorheen het schooljaar

Op elke SMART-school zal de student in samenspraak een gepaste planning opmaken. Het traject loopt standaard over een schooljaar maar kan voor studenten die dit opleidingsonderdeel hernemen ook op een semester. Enkele richtlijnen bij een jaartraject:

Oriënteren, richten en plannen

Het eerste semester dient om het thema te verkennen op de SMART-school, literatuur te raadplegen en dit te vertalen in een onderzoeksdoel en ontwerpvraag. De stagedagen op school kunnen deels gebruikt worden voor dit proces op school. Het is cruciaal om dit proces snel op te starten en er voldoende tijd voor te nemen.

Verzamelen, analyseren, concluderen en ontwerpen

In het tweede semester staat dataverzameling centraal om ontwerpcriteria in kaart te brengen en daarna een ontwerp te maken en te testen. Studenten plannen hun onderzoek in naargelang hun stageplanning. Tijdige afstemming over de timing van de dataverzameling en de testfase de SMART-school is essentieel.

Rapporteren en presenteren

De student communiceert aan het einde van het onderzoeksproces naar het brede schoolteam. De student schrijft ter evaluatie ook een onderzoeksverslag en geeft een mondelinge toelichting op de campus.

Rol van iedere betrokkene

Elke betrokkene heeft een unieke inbreng in Onderzoekende School.

Student

De student neemt initiatief om het onderzoeksproces in handen te nemen, proactief te werken vanuit een onderzoekende basishouding en de onderzoeksstappen grondig te doorlopen. De student zoekt kansen om dit proces te laten aansluiten bij jullie school door co-creatief aan de slag te gaan. Alle laatstejaarsstudenten op jullie school werken samen aan één ontwerponderzoek.

SMART-school

Jullie kiezen als SMART-school het brede onderzoeksthema (zie hierboven) en zijn tijdens het schooljaar een actieve co-creatiepartner. Binnen het schoolteam kiezen jullie een *onderzoeksmentor* die het eerste aanspreekpunt is voor de student en die het onderzoeksproces in de praktijksetting kan faciliteren. Dankzij de betrokkenheid van de onderzoeksmentor blijven de kennis en inzichten ook aanwezig op jullie school nadat de bachelorproef afgerond is. De onderzoeksmentor adviseert over enkele van de eindcompetenties van bachelorproef. Het bredere schoolteam wordt ten minste geïnformeerd over de bachelorproefproces en de resultaten.

Hogeschool

Een bachelorproefbegeleider ondersteunt een groepje studenten (over scholen heen) door theoretische en onderzoeksmatige inzichten en handvaten aan te bieden en uitwisseling tussen studenten te faciliteren (o.a. via intervisiemethodieken). De stagebegeleider is een aanspreekpunt voor jullie als school bij vragen of problemen, maar is inhoudelijk niet betrokken en zal vaak doorverwijzen.

Vragen?

De student en bachelorproefbegeleider van de student zijn jullie eerste aanspreekpunten! Ook de stagebegeleider kan doorverwijzen.

Verdere vragen over ‘Onderzoekende School’?

Bénédicte Vanblaere - Bachelorproefcoördinator

J. Gérardstraat 18
9040 Sint-Amandsberg

09 234 89 14

benedicte.vanblaere@arteveldehs.be

Verdere vragen over onze opleiding kleuteronderwijs of SMART?

Neem een kijkje op

www.arteveldehogeschool.be

www.arteveldehogeschool.be/smart